

INHOUDSOPGAVE

DIVERSE ADMINISTRATIEVE PROCEDURES	1
1. PROBLEEMSTELLING	1
2. METHODOLOGIE	1
3. VASTSTELLINGEN	1
3.1. Algemene vergelijking evolutie dossiers-----	1
3.2. Administratieve procedures algemeen-----	2
3.3. Overhandigen kopie proces-verbaal -----	4
3.4. Franchimont (andere) -----	5
3.5. Bijhouden registers-----	5
3.6. Formaliteiten inzake verkeer-----	6
4. AANBEVELINGEN	7
NOTEN:	8

DIVERSE ADMINISTRATIEVE PROCEDURES¹

1. PROBLEEMSTELLING

Met dit onderzoek werd een update gemaakt van het onderzoek van een reeks administratieve procedures waarvoor dossiers gekend zijn bij het Vast Comité P en dat al gepubliceerd werd in het jaarverslag 2006.

2. METHODOLOGIE

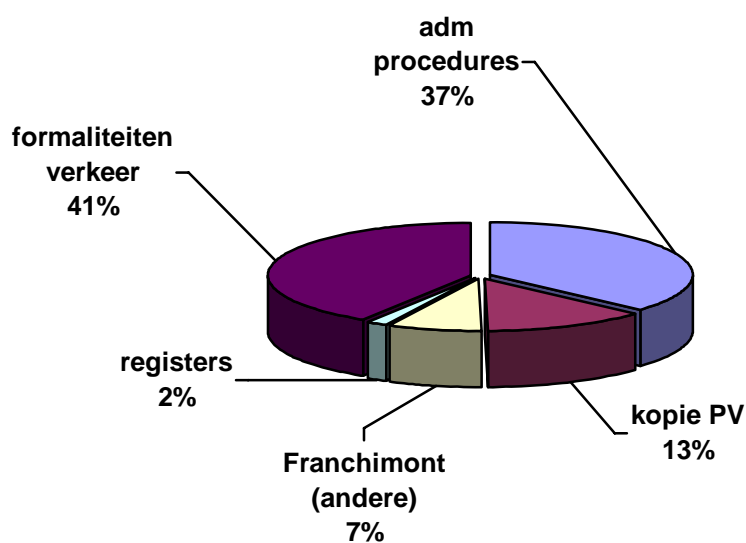
Er werd overgegaan tot een analyse van de gegevens die bekend zijn in de databank van het Vast Comité P en meer bepaald de dossiers waar volgende zaken in de klacht naar voor kwamen: (1) administratieve procedures (algemeen); (2) overhandigen kopie proces-verbaal; (3) Franchimont (andere); (4) invullen registers; (5) specifieke formaliteiten met betrekking tot verkeersaangelegenheden.

De analyse beperkt zich tot een kwantitatieve analyse terzake en dit enkel op basis van de gegevens zoals deze beschikbaar zijn in de databank van het Vast Comité P.

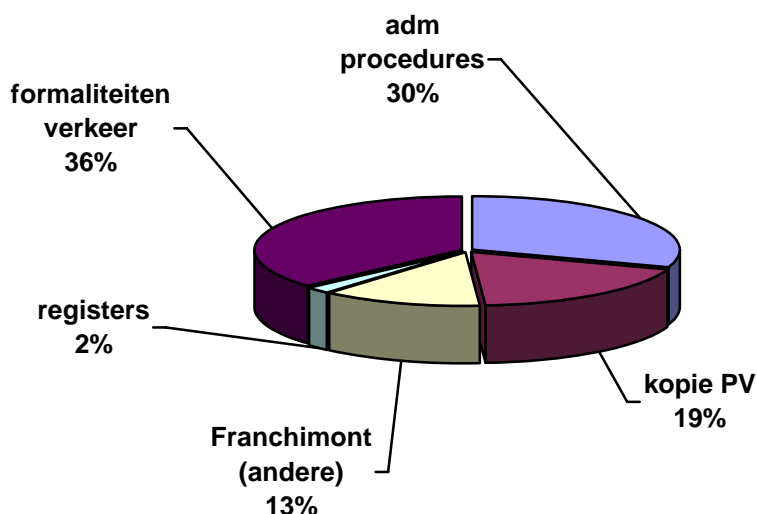
3. VASTSTELLINGEN

3.1. ALGEMENE VERGELIJKING EVOLUTIE DOSSIERS

Grafiek 1: Verhoudingen inzake administratieve procedures in 2007

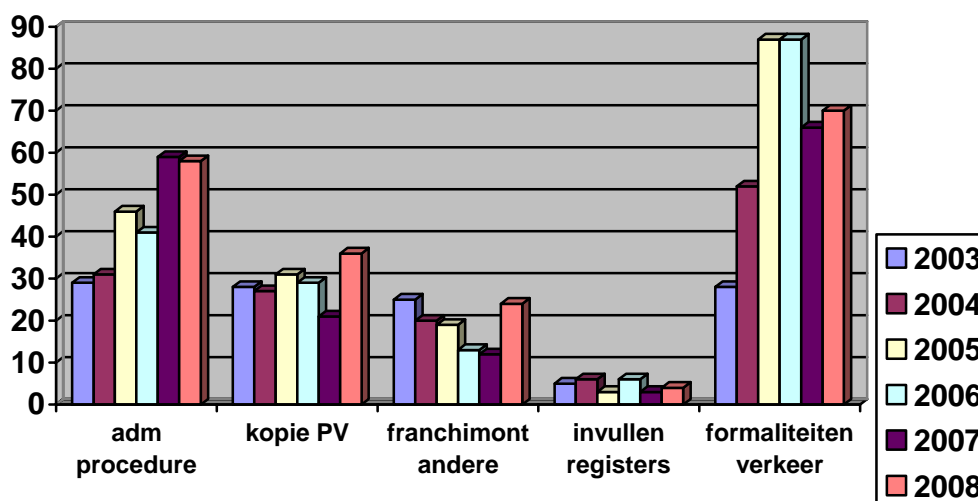
Grafiek 2: Verhoudingen inzake administratieve procedures in 2008

Zowel in de absolute cijfers, als in verhouding ten opzichte van de andere categorieën zien we hier een opmerkelijke stijging van het aantal dossiers “Franchimont andere” (een verdubbeling procentueel gezien).

Teneinde enige tendens te proberen detecteren werd een vergelijking gemaakt met de gegevens van de vorige jaren.

Grafiek 3: Vergelijking met de gegevens van de jaren 2003 - 2008

Algemeen stellen we vast dat het aantal klachten inzake administratieve procedures constant blijft over de jaren. In 2008 doet zich evenwel een merkelijke stijging voor van het aantal dossiers, wat zich weerspiegelt in de categorieën: “kopie proces-verbaal, Franchimont andere en formaliteiten verkeer. De verklaring hiervoor is mogelijks een betere kijk op de dossiers die afgehandeld worden in de lokale politiezones door onder andere de geautomatiseerde gegevensuitwisseling naar het Vast Comité P toe.

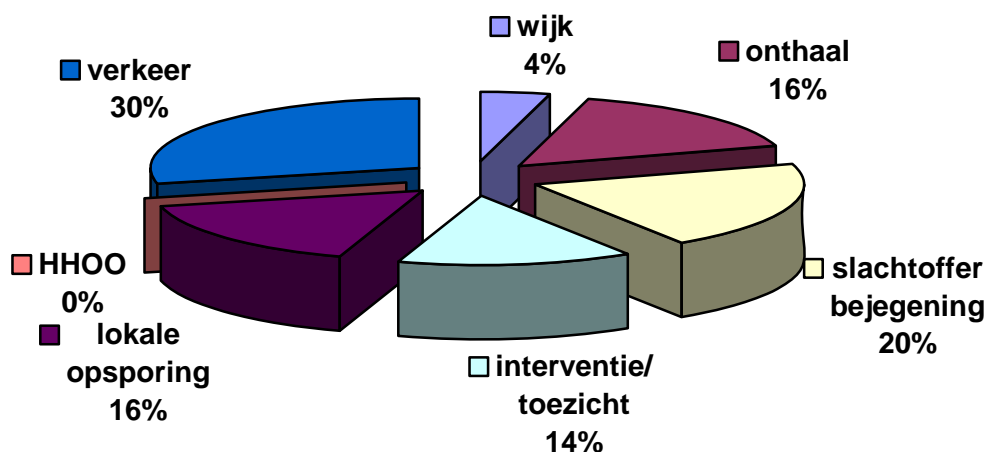
3.2. ADMINISTRATIEVE PROCEDURES ALGEMEEN

De klachten zijn zeer ruim en gaan over zeer verschillende aspecten van het politiewerk. Teneinde toch een beeld te krijgen over de grote categorieën van politiewerk waarover men

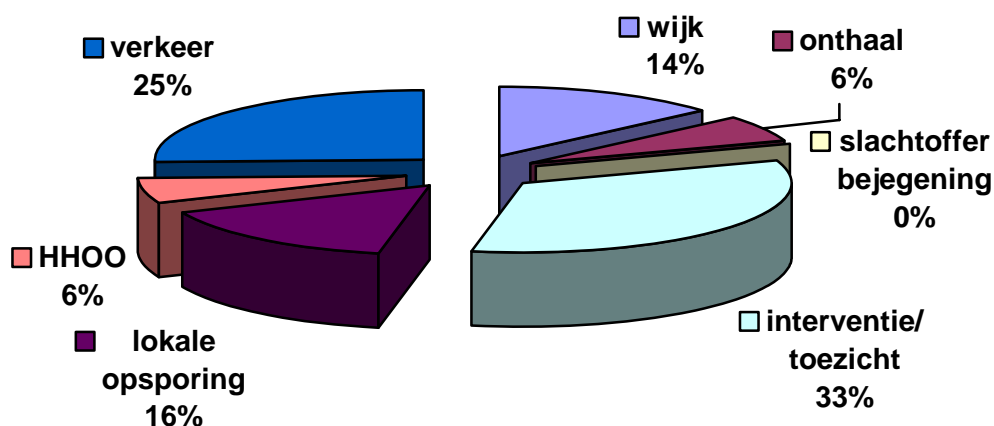
klaagt werd elk dossier geanalyseerd om te zien met welke functionaliteit van het politiewerk dit te maken had. De gebruikte criteria zijn dezelfde zoals bij de vorige analyse van de jaren 2003 tot en met 2006.

De functionaliteiten waar rekening mee werd gehouden zijn de zes basisfunctionaliteiten, aangevuld met verkeer². Gezien het grote aantal klachten hierover lijkt het ons noodzakelijk om verkeer apart te specificeren. Ter verduidelijking wensen we nog eens aan te geven dat het niet over de diensten verkeer of lokale recherche gaat, maar wel over klachten inzake administratieve procedures die procesmatig in die functionaliteit thuishoren.

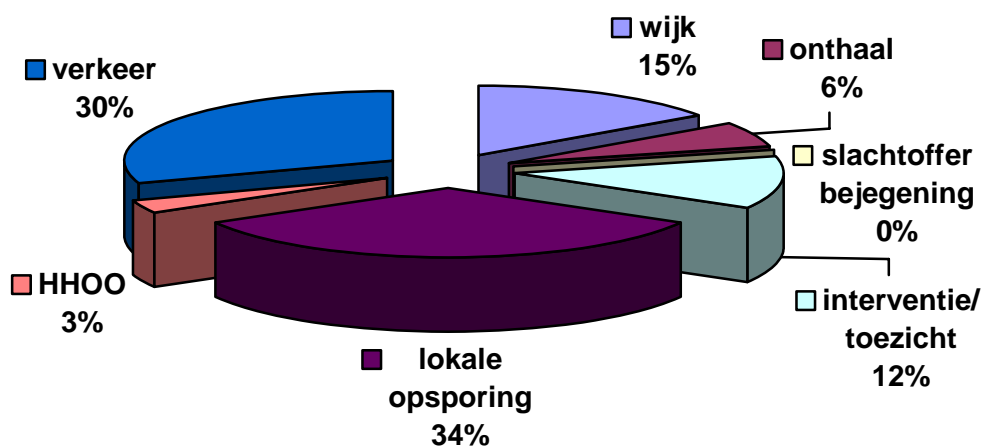
Het resultaat was het volgende bij de vorige analyse (2003-2006):

Voor 2007 geeft dit:

Voor 2008 geeft dit:

Verkeer blijkt duidelijk de meeste klachten te groeperen en verder zijn de functionaliteiten die het meeste aan bod komen interventie en lokale opsporing. Een echte trend valt er nog steeds niet op te sporen in de klachten. Wel dienen we aan te stippen dat er een hele reeks klachten in 2007 en 2008 handelen over de administratieve formaliteiten die verbonden zijn aan de nieuwe wapenwetgeving en de er aan verbonden amnestieperiode.

Een analyse van de betrokken korpsen laat niet toe om enige conclusie te trekken naar bepaalde regio's toe. De klachten liggen allen verspreid.

Als we de beslissingen bekijken en we groeperen deze dan stellen we vast dat voor 2007 1/3 van de dossiers afgesloten werd omdat er geen grond tot klacht of fout is vast te stellen. Verder leert de groepering ons dat er in 1/3 van de dossiers een individuele of organisatorische fout is en dat het uiteindelijke resultaat in 1/3 dossiers onbekend is.

Als we de beslissingen bekijken en we groeperen deze dan stellen we vast dat voor 2008 ongeveer 25% van de dossiers afgesloten werd omdat er geen grond tot klacht of fout is vast te stellen. In 25% van de dossiers is er een individuele of organisatorische fout en dat het uiteindelijke resultaat in 50 van de dossiers onbekend is voor onze diensten.

Het aantal dossiers waar de eindbeslissing niet gekend is stijgt dus. Na analyse blijkt dit probleem vooral te wijten aan de geautomatiseerde gegevensuitwisseling met de politiezones. Het Vast Comité P is deze problematiek aan het bestuderen om in samenspraak met de federale politie en de zones dit probleem tegemoet komen en dan ook diepgaander onderzoek mogelijk te maken. We krijgen hierdoor meer gegevens binnen, maar deze zijn nog niet altijd volledig.

Als besluit kunnen we stellen dat het moeilijk is om echt tendensen te duiden doorheen de jaren, behalve dan dat de functionaliteiten interventie, lokale opsporing en verkeer het meest aantal klachten tellen inzake administratieve procedures.

3.3. OVERHANDIGEN KOPIE PROCES-VERBAAL

Opvallend is dat van 2007 naar 2008 ook hier (zie supra) het aantal geregistreerde dossiers over deze problematiek gestegen is met één derde. Dit is terug te wijten aan de geautomatiseerde doormelding vanuit de politiezones.

In de periode 2003-2006 werd vastgesteld dat bij ongeveer 66% van de dossiers de klacht blijkt ongegrond of zonder disfuncties te zijn als de klacht afgewogen werd ten opzichte van de wettelijke regels. Deze verhoudingen zijn verder naar beneden toe geëvolueerd en bedragen 88% in 2007 en 77% in 2008, wat toch een opmerkelijke stijging is.

Veel van de klachten die ongegrond of zonder fout worden geregistreerd zijn dit vaak omwille

van een aantal misvattingen bij de klagers over hoe het nu juist zit met het verkrijgen van een kopie van het verhoor. Deze zijn meestal dezelfde als bij de vorige analyse, maar we geven ze volledigheidshalve nogmaals mee: (1) verwarring tussen een kopie van het verhoor met een kopie van een proces-verbaal; (2) de aflevering van de kopie hoeft niet onmiddellijk te gebeuren en is vaak materieel niet steeds mogelijk; (3) vaak wordt de kopie ter beschikking gehouden op het commissariaat (voor inwoners) en komt men die niet halen, maar stuurt men die hierna ook niet op; (4) in een reeks gevallen heeft men afgezien van een kopie bij het verhoor en legt men nadien klacht neer omdat geen kopie werd verkregen. Vaak zien we hierbij de klacht dat men niet correct zou zijn geïnformeerd hierover op het ogenblik van het verhoor.

Bij weigering van de kopie hebben we ook aanwijzingen dat deze niet steeds duidelijk gemotiveerd worden naar de betrokkene toe.

Er dient wel opgemerkt te worden dat er ten opzichte van het grote aantal verhoren, maar zeer weinig klachten zijn terzake.

De geografische spreiding geeft ook nu geen enkele tendens aan.

3.4. FRANCHIMONT (ANDERE)

In 2007 en 2008 waren er in absolute aantallen maar zeer weinig klachten over het niet naleven van de andere bepalingen, dan het overhandigen van een kopie van het proces-verbaal, van de Wet Franchimont. Dit is vergelijkbaar met de periode 2003-2006, maar betekent procentueel wel een verdubbeling ten opzichte van de andere klachten (zie supra). Bij de analyse van de dossiers zien we opnieuw problemen betreffende artikel 47*bis* 1b waarbij bepaalde opsporingshandelingen kunnen gevraagd worden. Vaak geeft dit verwarring naar de verhoorde toe. De taak van de politiemans is duidelijk enkel om deze vraag (vragen) te noteren en over te brengen aan de betrokken magistraat (onderzoeksrechter). Vaak verlangt men blijkbaar dat de politie deze zaken onmiddellijk uitvoert.

Een ander probleem zijn de onderbrekingen en tussenkomsten van andere personen in het verhoor. Deze dienen steeds duidelijk vermeld te worden.

Vaak doen zich ook problemen voor bij het herlezen van de verklaring. Voorlezen verdient zeker niet de voorkeur. Maar de verhoorde heeft de kans om bepaalde zaken recht te zetten in zijn verhoor. Sommige verbalisanten laten de verklaring zoals ze is om nadien onderaan toe te voegen wat de persoon vraagt te wijzigen, anderen brengen de wijzigingen gewoon in de tekst aan zonder dat er kan gezien worden nadien wat werd gewijzigd.

Enige andere relevantie conclusie kon niet uit de dossiers gehaald worden.

3.5. BIJHOUDEN REGISTERS

Vooreerst dient aangestipt dat het hier wel degelijk gaat om de registers waarin gerechtelijk of administratief aangehouden personen geregistreerd worden. Andere registers worden in deze studie buiten beschouwing gelaten.

Volledigheidshalve hebben we dan ook de link gelegd met het reeds lang lopende onderzoek rond de "doorgangscellen en bewakingskamers bij de politie". We kunnen hierbij volgende bedenkingen uit de analyse van de periode 2003-2006 nog steeds herhalen: (1) er is opnieuw verbetering opgetreden wat betreft de aanwezige richtlijnen inzake het opsluiten in de cel in het algemeen, maar ook wat betreft het bijhouden van het register; (2) vaak beperkt men zich evenwel tot het invullen van enkel de personen die effectief in de cel worden gestoken. Men vult niet steeds ook de andere personen die het voorwerp uitmaken van een bestuurlijke of gerechtelijke aanhoudingen; (3) verder gaat men niet steeds even minutieus te werk bij het invullen van deze registers. Soms beperkt dit zich tot de simpele vermelding van de identiteit en het uur van opsluiten en vrijlaten. In sommige andere gevallen is het register samengesteld uit losse bladen waarbij dan veel rubrieken vermeld worden, maar ook hier stellen we vast dat men niet altijd even stipt omspringt met het invullen van de rubrieken; (4) een probleem blijft dat er hier geen uniformiteit is inzake de bij te houden gegevens, anderzijds stellen we vast dat er zelfs in bepaalde zones initiatieven zijn om deze rubrieken te informatiseren.

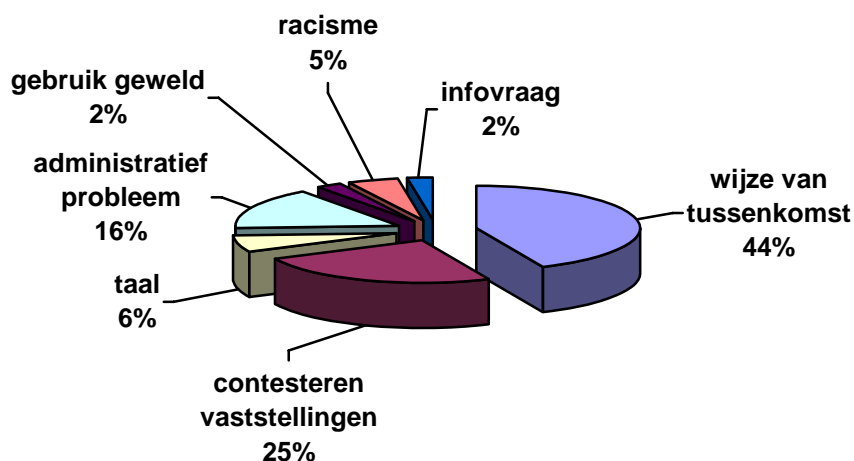
Als besluit kunnen we stellen dat wat het bijhouden van de registers inzake aanhoudingen betreft de klachten eerder minimaal te noemen zijn. Men dien nochtans voor deze problematiek de nodige aandacht te bewaren.

3.6. FORMALITEITEN INZAKE VERKEER

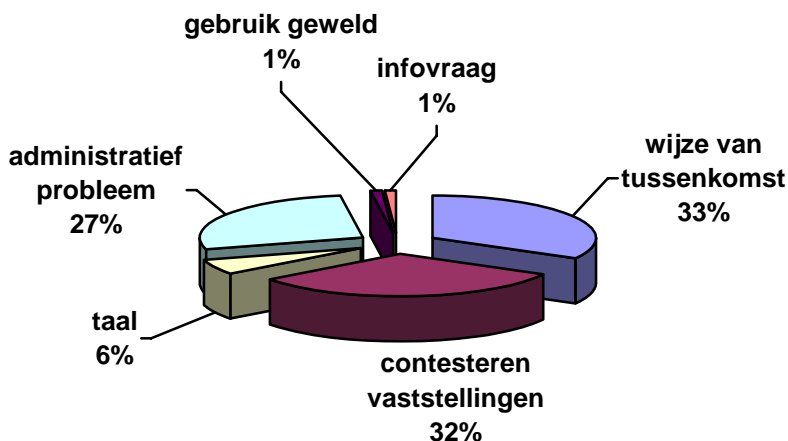
Het gemeenschappelijke punt tussen alle hieronder bestudeerde dossiers is dat zij betrekking hebben op de verkeersproblematiek en één van de vele administratieve procedures die hiermee te maken hebben.

Wanneer we de dossiers analyseren en proberen te clusteren in bepaalde categorieën dan zien we volgende problemen het meeste voorkomen:

Situatie analyse periode 2003-2006

Situatie periode 2007-2008

Wat de formaliteiten inzake verkeer betreft kan gesteld worden dat naast de stijging van het aantal klachten toch meer dan de helft (57,8%) zonder fout of disfunctie zijn. Het meest wordt er geklaagd over het optreden van de lokale politie en meer bepaald over de houding bij de tussenkomst, die vaak als arrogant of niet gepast wordt omschreven. De klachten inzake het gebruik van geweld hierbij zijn duidelijk marginaal. De klachten inzake racisme zijn zelfs volledig verdwenen. Als tweede hoofdonderwerp in de klachten treffen we het contesteren

van de vaststellingen aan. Deze groep van klachten is nu even groot als de eerste. Na analyse blijkt dit vaak nog te liggen aan de bijzondere bewijswaarde van de processen-verbaal inzake verkeersovertredingen, die een soort gevoel van onmacht geeft aan de overtreder.

4. AANBEVELINGEN

In grote lijnen blijven de aanbevelingen dezelfde zoals in 2006:

- (1) voor wat de bepalingen van de wet Franchimont betreft beperkt de uitleg zich meestal tot de voorgedrukte vermeldingen op het verhoorblad. Een mogelijke suggestie zou kunnen zijn een verklarende tekst hierover ter beschikking te stellen van de te verhoren personen terwijl deze wachten. Dit zou enerzijds tijd winnen bij het vermelden van de verschillende bepalingen en zeker de uniforme uitleg terzake bevorderen;
- (2) de registers inzake vrijheidsberovingen moeten zo snel mogelijk gedetailleerd worden (te maken KB) en op uniforme wijze worden toegepast, teneinde de nodige garanties te geven op een correct verloop ervan, evenals een snelle en doelmatige controle op de omstandigheden van de vrijheidsberoving toe te laten;
- (3) in bepaalde gevallen zou kunnen overwogen worden om systematisch een kopie te geven van het verhoor om alle problemen nadien te vermijden (bv. bij klacht niet respecteren verblijfgeregeling, schadegevallen waar verzekeringen in tussenkomen, enz.);
- (4) de tussenkomsten inzake verkeer zouden eens van naderbij moeten bekeken worden om na te gaan of bepaalde modaliteiten hiervan niet kunnen aangepast worden, daar vaak geoordeeld wordt deze niet in verhouding staan tot de begane inbreuk.

NOTEN:

- ¹ Dossier nr. 92435/2007.
- ² Zie ook KB. van 17 september 2001 inzake organisatie- en werkingsnormen en recent de commissie ter begeleiding van de politiehervorming in haar derde evaluatieverslag van juni 2007.